

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 2 | 30. årgang | juni 2016

Den blomstertid nå kommer
med lyst og glede stor,
Den kjære, lyse sommer
da gress og grøde gror.
Nå rører solens armer ved alt
som før var dødt,
De blide stråler varmer,
og alt på ny blir født.

Gud signe årets grøde
i alle verdens land!
Gud gi oss daglig føde
fra jord og hav og strand,
Og hjelp oss du å dele
med andre det vi har,
Vårt liv, vår jord, det hele er
ditt, vår Gud og Far!

Du kjære Herre Kriste,
du sol med klarest skinn,
La hjerte-isen briste
og smelte i vårt sinn!
La dine budord følges,
og mett oss med ditt ord,
La nådens lys ei dølgjes
for oss på denne jord.

Salme nr. 841 i Norsk salmebok 2013
(1., 4. og 5. vers)
Tekst: Israel Kolmodin 1694
Melodi: Svensk folketone 1693

Kjærligheten

«Kjærligheten utholder alt, tåler alt, håper alt og tror alt».

Hørt sånt prek! Lenge syntes jeg Bibelen tok vel hardt i. Hva slags kjærlighet var så godtroende? Alt?! Også kjærligheten har sine grenser? Men jeg tok feil. Det finnes minst en situasjon hvor de store ordene om kjærligheten er sanne og herlig gjenkjennende. De fleste har opplevd den og kjenner seg igjen. Jeg tenker på den første (eller andre) forelskelsen i ungdomsårene. Da holdt jeg ut i månedsvis. Ute i kulde og regn. Gikk både en og to mil ekstra. Jeg håpet og trodde i det lengste. Det fantes ikke noe fremtid uten den jeg håpet på. Jeg tålte alt og levde på luft. Vel, nå

klaffet det ikke første gangen(e). Men kjærlighet og forelskelse slo til igjen, og like ille ble det. Det er ikke lett å skulle tro, holde ut, tåle og håpe ALT; og det på én gang. Og velge det helt frivillig. Det er opprivende og allikevel så fylt av sødme. Slik er kjærligheten. Den utholder alt, tåler alt, håper og tror alt med ett for øye – med det aller minste håp om å bli gjengjeldt. Da blir ordene sanne, og da prekær vi *Kjærlighet*.

Vi er mennesker. Vi har vår begrensning. Vår kjærlighet kjenner grenser. Kjærligheten er imidlertid konstant og finner nye personer å omfavne. Det blir ikke livsvarig med den første. Vår kjærlighet til hverandre kan dø

senere også, men selve evnen til å elske har vi alltid. Skriften er sann igjen: «Kjærligheten faller aldri bort». Det er en oppmuntring i det til den som er blitt sveket og tror at man aldri kan elske igjen; verken seg selv eller andre.

Og så min siste observasjon: Vi er elsket av Gud. Greit. Men hvem eller hva er ALT som kjærligheten har som objekt? Jeg er faktisk en del av «alt». Da prekær vi! For da lyder det: Kjærligheten utholder meg, tåler meg, håper på meg og tror på meg. Sann er bare guddommelig kjærlighet. Måtte relasjoner gjøre seg bruk av den i det lengste i håp om at kjærligheten blir gjengjeldt. Av og til nøttæ're! Vi er også religiøst opptatt av

om vi tror på Gud eller ikke, hva vi skal tro og hvordan. Hvis kjærligheten tror alt, Gud er kjærlighetens opphavsmann og fullender og jeg er en del av alt, da tror Gud på meg. Det er gode nyheter for den som tror på Ateismen. Stryk «A» og begynn (på «B» – i dette tilfelle «T») i stedet... Uansett går et nytt vers i oppfyllelse: «Vi elsker fordi han elsket oss først».

«Så blir de stående disse tre; tro, håp og kjærlighet, men størst blant dem er kjærligheten». Hvorfor er den størst? Jo, for Gud er kjærlighet, og Gud er størst. Da må jo også Kjærligheten være størst. Logisk.

AV JAN BOYE LYSTAD, SOGNEPREST I HALDEN

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:
Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nødning
E-post: unninodning@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang og Inger Lise Skauge
Grafisk produksjon:
Suveren Kommunikasjon AS, Halden
Trykk: Amedia
Opplag: 13.900

Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1030 07 44023
Stoff til Menighetsbladet bør helst leveres på e-post til unninodning@halden.net

Kjære lesere,

Redaktøren har mottatt protester på enkelte artikler under overskriften "Ordet er ditt". Men leserne har nok misforstått oss der, for "Ordet er ditt" betyr også at ordet er fritt og står for forfatterens regning. Vi dekker 7 menigheter her i distriktet, så her er det muligheter for å avspeile forskjellige syn på viktige spørsmål innen kristen tro og praksis. Så håper vi bare at alle vil finne noe stoff som interesserer, oppbygger og utfordrer dem – for det er meningen!

Som et apropos til Syria-krigen og flyktningekrisen, la oss høre hva en av de tidligste, kristne forfatterne skrev ned som en bønn på 300-tallet: "Forson de stridende".

Forfatter er Efraim fra Syria, født i Mesopotamia, dagens Irak, d. år 375. Grunnla en skole i Edessa, Syria, ble en berømt forkytter og salmediker og ble kalt "Den hellige Ånds lyre" i sin samtid.

Så ønsker vi våre lesere en liflig forsommer, en god hvile i ferien og fornyede krefter til å ta fatt på de mange oppgavene når høsten møter oss. Riktig god sommer i forsoningens tegn!
Unni E. B. Nødning, red.

Liljekonvall er Østfolds fylkesblomst og vokser i skog og hager. Den får hvite blomster i ensidige klaser, og får etter blomstring røde bær. Finnes som oftest på bakken i lune skogholt.

Forsiden

Maleri av Leidulf Tjugen (1931–2012), høskolelektor på Remmen innen kunst og forming. Salmen: Salme nr. 841 i Norsk salmebok 2013 (1., 4. og 5. vers)
Tekst: Israel Kolmodin 1694.
Melodi: Svensk folketone 1693

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **9. september**. Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **21. september**

DIAKONI I FOKUS

Bli flyktningvenn

NAV Halden ved «**Prosjekt raskere bosetting**», starter opp tiltaket «**Bli flyktningvenn**», for å integrere og inkludere flyktninger som bosettes i Halden inn i lokalsamfunnet vårt.

Har du lyst til å bli flyktningvenn? Grip muligheten til å knytte nye kontakter, få ny kunnskap – og samtidig gjøre en viktig innsats!

Integrering skjer i møte mellom mennesker

Å få innpass i et nytt samfunn krever at man snakker norsk, og at man har kunnskap om de kulturelle og sosiale koder som gjelder. Slik kunnskap kan ikke bare formidles gjennom ordinær skoleundervisning. Sosial kontakt er også

avgjørende. Å omgi seg med et godt fungerende sosialt nettverk har stor betydning når det gjelder menneskers selvfølelse, selvbilde og identitet. Vår målsetting er at tilbudet om «**Flyktningvenn**», skal bygge nettverk for den enkelte flyktning. Sosiale kontakter bidrar til at den nyankomne flyktningen får samfunnsinformasjon på en helt ny måte og deltar mer aktivt i eget lokalmiljø. Samtidig skapes det en naturlig arena for å praktisere språket. Det å ha kjente, og være en del av et sosialt nettverk kan bidra til at flyktningene får innpass på arbeidsmarkedet.

Organisering

«**Prosjekt raskere bosetting**», gjennom frivillige arbeid, setter

flyktningen og flyktningvennen i kontakt med hverandre. Dere møtes etterhvert på egenhånd, og bestemmer i fellesskap hva dere skal gjøre, hvor dere skal møtes og når dere skal møtes. Aktiviteter kan være alt fra det å gå på kafé, gå tur, drive med idrett, hobbyvirksomhet, lage mat sammen, dele erfaringer fra arbeidslivet osv. Dere møtes som likeverdige og utveksler kunnskap og erfaring.

Bli Flyktningvenn!

For å melde interesse om det å være «**Flyktningvenn**». Ta kontakt med Rolf Karlsen, koordinator «**Frivillig Arbeid**». Telefon 458 749 52
E-post: rolf.karlsen@halden.kommune.no

Vi vil gjennomføre samtaler med aktuelle flyktningevenner, etter hvert som dere melder dere som interesserte, før dere starter opp med dette viktige samarbeidet.

Forson de stridende

O Gud, gjennom det blod om rant fra din side, har du bredt freden Ut over de høyeste høyder og de dypeste dyp! Send din fred til vrede og ubeherskede mennesker! Forson de stridende og uforsønlige!

O Herre, du som er vår fred; gi tilflukt til dem som søker deg! Når du kommer igjen i herlighet og frykt faller over skapningen, Når de himmelske basunene gjaller og jordens grunnvuller skjelver, Når gravene åpnes og de døde står opp, Herre, kom oss da i møte med din forsoning og la din fred omfavne oss.
Din er æren, la din barmhjertighet komme over oss, du all nådes Gud.

Efraim fra Syria
Fra: Anders Frostenson: De første kristnes bønnen. Oslo, 1990

Bordspillteater i trosopplæringen

Daria Brattås fra Russland har vært i praksis i kirkene i Halden noen uker. I denne tiden har hun blant annet vært med og laget dukker til bordspillteater som skal brukes i trosopplæringen. Dukkene er laget i alpakaull og isoporkuler i mange ulike varianter, fasoner og farger. Blant dukkene finner man Jesus, Maria, tre disipler, kong Herodes og mange flere. Ved hjelp av dukkene skal man dramatisere og formidle historier fra Bibelen til barna for å levendegjøre dem på en kreativ og spennende måte.

AV RAGNA RISTESUND ULST

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende. Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsyttere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til!

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1030 07 44023.

Flyktninger i menigheten – en gjensidig glede

Denne gangen har Menighetsbladet utfordret en av våre søsterkirker som har hatt gode erfaringer i arbeidet med å ta imot flyktninger i menigheten. Vi gir ordet til metodistpresten i Halden metodistkirke, Hilde Kr. Hannestad Tveter.

Bildet er tatt på dåpsdagen til Prince. Her er han helt til venstre, sammen med moren Godelive og en bror og søster.

regnskap, fikk hun hjelp av noen i menigheten som har slik kompetanse. Hun deltok også i tjenestegruppe, sang og delte sin historie i gudstjenesten. Da hun mistet sin far i Burundi, satte menigheten i gang en innsamlingsaksjon slik at hun hadde mulighet til å reise til begravelsen. Den yngste sønnen er aktiv i barne- og ungdomsarbeid i menigheten og var en av konfirmantene i år.

Etter konfirmasjonsgudstjenesten inviterte familien til fest i kirken. Moren lagde afrikansk mat, og mange i menigheten stilte opp med kaker, pyntet bord, serverte og vasket opp. Det samme skjedde da denne gutten ble døpt et år tidligere. For de afrikanske familiene er det naturlig å feire slike dager sammen med menigheten, og det er flott når familie og menighet sammen kan lage fest på denne måten. Da moren holdt takketal

i konfirmasjonen i april, takket hun menigheten for den gode måten de var blitt tatt imot og blitt inkludert på. Hun sa at hun og guttene hadde følt seg hjemme i kirken fra første stund.

Vi har også afrikanske barn og ungdommer i vårt barne- og ungdomsarbeid, hvor ikke hele familien er aktive i kirken. Det er flott å se hvordan de unge lederne legger vekt på at de skal inkluderes på en god måte, og hvordan de er en helt naturlig del av ungdomsgjengen i kirken.

Å bli inkludert handler også om å få bruke sine ressurser til det beste for fellesskapet. Det er flott når menigheten stiller opp med praktisk og økonomisk hjelp, gode råd, språktrening og barnepass! Men vi må ikke glemme at flyktninger er mennesker med gode ressurser, og at de har ønske om å bidra med det de kan. På denne måten kan både

FAKTA

Halden kirkelige fellesråd har tatt initiativ til å sette ned et «**flyktningutvalg**» på bakgrunn av den store flyktningestrømmen og bosetting av nyankomne i Halden. Utvalget benevnes nå «Halden kirkelige fellesråds utvalg for integrering og inkludering av minoritetspråklige bosatt i Halden kommune», til daglig kalt «**Integrerings- og inkluderingsutvalget**».

Mandat: Integrerings- og inkluderingsutvalget arbeider på oppdrag av Halden kirkelige fellesråd, som representerer de syv menighetsrådene tilknyttet Den norske kirke i Halden.

- Utvalget skal søke å avdekke områder og ressurser som menighetene kan bidra med for å støtte opp under kommunens vedtak om bosetting av flyktninger.
- Utvalget skal også arbeide for en integrering og inkludering av andre minoritetspråklige som bosetter seg i kommunen.
- Utvalgets oppgave er å kanalisere de «kirkelige ressursene» til de satsingsområdene utvalget finner mulighet for å kunne støtte eller opprette.
- Utvalget skal aktivt søke kontakt med Halden kommunes ansatte med ansvar for integrering og inkludering.
- Integrerings- og inkluderingsutvalget rapporterer til fellesrådet innen utgangen av hvert kvartal.

Utvalgets sammensetning:

1. Integrerings- og inkluderingsutvalget består av 5 representanter foreslått av menighetsrådene, og oppnevnt av fellesrådet.
2. Utvalget kan invitere kontaktpersoner fra menighetsrådene til sine møter.
3. Fellesrådets diakon er utvalgets kontaktperson, og deltar i utvalgets møter.
4. Utvalget konstituerer seg selv med leder og sekretær.
5. Utvalget velges for den samme perioden som fellesrådet.

flyktingene og menigheten bli til gjensidig glede for hverandre. Selvsagt er det også utfordringer i forhold til språk, og i perioder et stort hjelpebehov, men den positive gevinsten er langt, langt større!

HILDE KR. HANNESTAD TVETER

NYTT FRA BERG MENIGHET

«**Villblomstens dag**» 19/6 arrangeres i samarbeid med Østfold Botaniske Forening blomstervandring for gudstjenesten. Fremmøte i Sponvika kl 10.00 og gudstjenesten finner sted under det store eiketrete kl 12.00 i Sponvika. Menigheten markerer på den måten «**Villblomstens dag**».

«Helt førsteklasse!»

6-åringer fikk invitasjon til samling 13. og 17. april. De fikk bøker i kirken under gudstjenesten. Barnekoret «**Kor-i-all-verden-eller-no**» gledet alle med sang!

10. april – en spesiell og innholdsrik dag

1) Vårnmesse ble feiret på gudstjenesten med Bygdekvinnelaget. Menigheten samarbeidet denne dagen med Halden frivilligsentral med fokus på Romanifolket og tiggenes situasjon. Om kvelden var det konsert i kirken. Solfrid Molland og band hadde en flott konsert.

Torsdager i Berg kirke

Mye av det som skjer i Berg menighet i høst finner sted på torsdager kl 19.00 i kirken eller på menighetshuset. Det kommer mer informasjon på hjemmesidene en tid i forkant.

Jazzgudstjeneste

8. mai feiret vi jazzgudstjeneste i kirken. Halden storbånd og sangsolist Margrete Gaulin deltok.

Gledesspredere-konsert

24. mai for den årlige sommerkonserten i kirken. 35 sangere hadde et variert program. Det ble solosang og noen spille på instrumenter. I tillegg var det allsang. Ca 100 personer var kommet for å høre og oppleve sang og musikkglæde.

Høstakkefest og 4 års boka

23. oktober er det høstakkegudstjeneste, hvor Bondekvinnelaget pynter kirken til fest. 4-åringer får utdelt 4-års boken.

Småtrolla

fortsetter til høsten – og er for alle barn mellom 1 og 5 år som er i følge med en voksen. Vi møtes i Berg menighetshus annenhver uke kl 17.00–18.30 (se hjemmesider mht. dag for høsten). Der synger og traller, leker og danser, tegner og spiser vi sammen. For kveldsmaten har vi en liten samlingsstund hvor det fortelles en fortelling fra Bibelen. Kontaktperson: Iselin A. Gjøstøl: 415 80 269.

Juniorkonfirmanter

Juniorkonfirmantene samles i Berg kirke en onsdag i måneden etter skoletid. Vi er en fin gjeng, men har plass til flere! I tillegg ses vi på ulike gudstjenester, samlinger for mindre barn og «ekstra-samlinger» inn i mellom. Som juniorkonfirmant får du lære mer om kirken, om tro og du får være med som junior-hjelpe-prest (ministrant) på gudstjenester. Har du lyst til å være med å hjelpe til i kirken, men er ikke gammel nok til å være konfirmant? Er du mellom 9 og 12 år? Da bør du også bli en Juniorkonfirmant. Kontaktperson: Iselin A. Gjøstøl: 415 80 269 og Kristin K. Bakkevig: 482 69 054.

Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet

Den norske Sjømannskirken, stiftet i 1884, har alltid levet i nuet – med blikket vendt fremover.

Organisasjonen ble stiftet for sjøfolk primært, men på sjømannskirken var og er alle velkommen. Vi diskriminerer ikke etter yrke, like lite som kirken her hjemme gjør det. Samtidig vil vi aldri svikte sjøfolkene, de som seiler ute eller arbeider i Nordsjøen. Vi driver ikke materiell nødhjelp. Det er heldigvis ikke nødvendig i våre dager, men vi gir verdier

som ikke kan kjøpes for penger, kontakten med den levende Gud og Frelseren Jesus Kristus. Sjømannskirken har vært kalt et møtested. Her møtes mangt og mange. Viktigst er at Gud er der for å møte oss. Han er ikke bundet til sine Guds-hus, men er til stede ved kjøkkenbenken, på skipsbroen, ved kontorpulten, og på oljeriggene i Nordsjøen.

Arbeidsformene vil veksle. Lesværelsene blir aldri hva de var. De store samlinger hører med til sjeldenhetene. Men

enkeltmennesker vrirler det fortsatt av. For dem vil vi virke. For dem vil vi være kirke. Stå til tjeneste så langt vi kan. Så langt kreftene og ressursene rekker.

En mulighetsrik fremtid ligger foran oss. Rundt omkring i verdens travle hverdagsdag, i hverdagsmenneskers hverdags situasjon

La oss derfor brette opp armene og fortsatt være aktive hver på den plass som Gud har satt oss. Lykke til videre.

EINAR MADSO

EINAR MADSO (f. 1938) har i en årrekke levert stoff om Sjømannskirken til bladet. Har arbeidet ved Sjømannskirken på Aruba og som norsk konsul. Tilbake i Norge i 1973. Ble ansatt som kateket og arbeidet mest med konfirmantundervisning.

Asak kirke

Asak kirke anskaffet i 1989 et nytt sett med messehagler. De erstattet en gammel vevd messehagel i rødt fra 1922, som fremdeles henger i skapet der prestens liturgiske klær oppbevares. To eldre i fløyel er kommet bort.

Det nye settet ble lagd av tekstilkunstner Tove Tandberg Kraft og utformet med 80-tallets batikk-teknikk. Hun fortalte at hun satt mange timer i kirken og studerte bueformene i kirken

før hun designet messehaglene. Batikk lages i bomullstoff, så disse messehaglene er nokså lette, selv om de er føret med silke. Under messehagelen skal det derfor bæres en hvit kasula, en underkappe, som gjør at messehagelen henger pent på personen som bærer den. På fotoet er det den røde messehagelen som er lagt opp på kasulaen. Symbolene på disse fire messehaglene gjenspeiler kirkeårets tider. Den fiolette med tornekrans (fastetiden), den grønne med blader og drueklase (veksttid og nattverd) den hvite med kornstrå og små frø spredd rundt (så- og misjonstid), og den rød med ildtunger, (pinsetid). Alle symbolene knyttes rundt et sentralt kors.

Tistedal kirke

I Tistedal har man valgt å beholde og bruke den gamle messehagelen i rød fløyel, med gullkant og et stort kors i gull med ståler ut fra midtdelen. Midt i dette står bokstavsymbolet IHS, Jesus Hominum Salvator, Jesus menneskenes frelser.

Rokke kirke

I Rokke fant vi tre messehagler fra ulike perioder. Den i fiolett er vevd i damaskvev med Kristusmonogrammet PX, et gresk symbol for Christos. Vi ser at formen på messehagelen minner om den fiolette i Berg kirke. De er vevd av samme person, damaskveverske Gunvor Sæther Brække. Vi antar at denne er fra ca. 1990. Noe senere, på begynnelsen av 1990-tallet, leverte hun en grønn messehagel til Rokke. Den er blitt skadet av mus og er ikke i bruk nå. De to andre messehaglene i Rokke er en rød/hvit i flensvev og en eldre rød messehagel i ull, med et enkelt brodert kors på ryggen.

Kirkens festplagg

Den **fiolette** messehagelen i Berg ble tatt i bruk i 1995. Den er utformet av damaskveversken Gunvor Sæther Brække fra Enningdalen. Den er vevd i damask med innslag av sølv i korsmotiv. Den **hvite** er lagd av tekstilkunstner Brith Leidalen fra Råde. Kirken fikk denne i 1996. Den er vevd i tynn ull og har innslag av gull i motivet. Den **grønne**, som kirken tok i bruk i 1962, er signert DNH, Den Norske Husflid. Og den **røde** messehagelen, som er vevd i ull, er den eldste som er i bruk nå og skriver seg sannsynligvis fra 1950-tallet.

Messehagelen er kirkens festplagg og bæres utenpå prestens alba, prestekjolen. Til å begynne med var messehagelen et ytterplagg, bare med et hull til å putte hodet inni. Det var som om presten var innhyllet i et telt.

TEKST: INGER LISE SKAUGE
FOTO: ARILD STANG

Tidligere fantes det vanligvis bare én **messehagel** i hver kirke, og da var den alltid dyp rød, ofte med et kors i gull og med gullgaloner, gullbånd rundt kanten. Men nå har mange kirker fått messehagler som varierer i farger og følger reglene for kirkeårets fargebruk. Dette festplagget brukes blant annet under nattverd, ved kirkeårets festdager og ved konfirmasjon.

Menighetsbladet har vært på en oppsporingsrunde, både for å fotografere og for å finne opplysninger om de forskjellige messehaglene. Dette har vist seg å være svært krevende, da lite er nedskrevet. Vi utfordrer derfor leserne til å gi tilbakemelding dersom noen kjenner til historien til noen av disse messehaglene. Det er viktig for de neste generasjoner at opplysninger tas vare på.

Variasjoner i utforminger fra kirke til kirke

Messehaglene er ulike fra kirke til kirke. Tekstilkunstnere har ofte tilpasset form og utseende, slik at det harmonerer med kirkens øvrige utstyr.

I dette oppslaget viser vi de fleste messehaglene som finnes i kirkene i Halden. Noen er i bruk, og andre kan regnes som museumsklenodier.

Det har vært en tradisjon at baksiden av messehagelen – den presten har på ryggen – skal ha mest dekorasjon. Slik tenkte man før da presten vanligvis stod foran alteret med ryggen til menigheten. I moderne kirker er alteret ofte plassert slik at presten oppholder seg på begge sider av alteret. Dekoren på nye messehagler er derfor ofte like fine på begge sider, men tradisjonen siter at i motivet på baksiden skal man alltid kunne se en korsform.

Motivene på messehaglene er i tillegg til kors, ofte symboler som har med nattverden å gjøre. Der det er messehagler i flere farger, viser motivene symboler for kirkeårets tider.

Tidligere hadde Berg kirke en eldre dyprød fløyels-messehagel. Denne minner om den som er i bruk i Tistedal kirke med gullbord, kors brodert med gulltråder – et kors som har stråler ut fra midtpartiet.

Berg kirke

Berg kirke har flest messehagler, så hovedfokus rettes mot den kirken. I boka «Kirker og kirkegårder i Halden» (Skauge og Stumberg, 2011) var søkelyst rettet nettopp mot det rikholdige garderobeskapet med kirkens festklær i Berg kirke. Stoffet i denne artikkelen er i hovedsak hentet fra den boka. De fire messehaglene i fiolett, grønt, rødt og hvitt som vises innledningsvis er de som er i bruk i Berg kirke idag.

I en glassmonter bak altertavlen henger kirkens klenodium, en messehagel fra 1724. Den var en gave til kirken fra amtmand Niels Werenskjöld på Hafslund hovedgård. Han hadde nemlig nylig kjøpt kirken, og det falt ham naturlig å gi en gave samtidig. Årstallet 1724 er brodert med gulltråd, og motivet er et krusifiks i sølv og gull. Ved korsfoten ligger en hodeskalle og korslagte knokler. Det er et symbol på at døden er overvunnet i Jesus Kristus.

Da Sponviken bedehuskapell ble avviglet, fikk Berg kirke ytterligere to messehagler i sin samling, en i dyp rød fløyel med gullbordre rundt og et enkelt kors i gullbånd på baksiden, og en dobbeltvevd rød og hvit, maken til de vi finner i Rokke og Prestebakke.

Prestebakke/Søndre Enningdalen kirke

I Søndre Enningdalen fant vi ingen messehagler, men den andre kirken i sognet, Prestebakke kirke, har flere. Den aller eldste er datert til 1809 og er i rød fløyel. Messehagelen er ikke å finne i kirken, og oppbevares et annet sted. Den eldste vi fant er fra 1922 og er meget enkel i dyp rød fløyel, bare med en gullkant rundt. Den andre røde messehagelen har et dekorativt brodert kors på ryggen. Denne er sannsynligvis i silke og er signert DNH, Den Norske Husflid i 1939. I tillegg har Prestebakke kirke også en rød og hvit messehagel som er vevd i flensvev, hvilket betyr at den kan brukes på begge sider, både som rød med hvite innslag og hvit med røde innslag. En grønn/fiolett messehagel omtales under Idd kirke.

Idd kirke

I denne kirken er det en blanding av gamle og nye messehagler. Den eldste som er i bruk nå, er den røde vevede messehagelen fra 1949, signert Den Norske Husflid.

Ved siden av er den grønne, som er den mest brukte, fordi kirkeårets veksttid varer helt fra tidlig på forsommeren og helt fram til advent, bare avbrutt av et par «røde» og «hvite» søndager. Messehagelen er lagd av Den Norske Husflid i 1970-årene og er vevd slik at den kan brukes på begge sider. Maken til denne finnes også i Prestebakke.

På midterste bildet ser vi innviden av den grønne, den fiolette messehagelen som brukes til advent og faste og ved sorg. Ved siden av den er den nyeste fra slutten av 1970-tallet, hvit med broderier i gull, et kors og en seierskroner. Også denne er fra Den Norske Husflid.

På kirkeloftet i Idd har vi funnet tre gamle klenodier (nederste bildet). Den sorte er datert til 1864 og er i fløyel med en bred sølv- eller gullkant rundt og et kors lagd av tilsvarende bånd. Begge de andre er også i fløyel med gullkanter, en i dyp rød fløyel og en i gyldengrø nyanse, sannsynligvis fra 1899, iflg Christie. Begge er føret med bomullstoff.

Immanuels kirke

Immanuels kirke har både en rød og en grønn messehagel i tillegg til den vi viser her. Pga. arbeid i sakristiet er det vanskelig å få tatt bilder der. Men noen bilder har vi fra før. Den nyeste messehagelen er lagd i hvitt med dekor i gull og gylden farge. Kunstneren er tekstildesigner Greta Rimington. Kirken fikk messehagelen til kirkens 175-årsjubileum i 2008. Hun hentet inspirasjon til motivet fra symbolspråket på benkevengene i kirken. Den hvite stolaen henger her over messehagelen.

Den eldste messehagelen skriver seg fra 1741 og ble berget da den første Immanuels kirke brant ned. Messehagelen var opprinnelig fiolett med sølvdekor. Den oppbevares nå på Østfoldmuseene – Halden historiske Samlinger.

<p>Tom for printerblekk? Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk</p> <p>Køhn;libris Storgaten 24 – Tlf 69 18 43 44 – et førstevalg i sentrum</p>	<p>Transport Sprenging Graving SØKKNETT FOR ANVENDERT</p> <p>Auensen Auensen Maskinentreprenør AS Vestgårdsveien 34, 1788 Halden Telefon 915 16 236</p>	<p>Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler varer/tjenester</p> <p>KWI minipris RISUM Tlf 69 18 57 93</p>	<p>Trenger du barnehageplass?</p> <p>BARNEHAGER www.tdmbarnehager.no</p>	<p>Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler varer/tjenester</p> <p>Halden og Omega begravesvesbyrå</p> <p>ADRESSE Damstredet 1 1772 Halden TELEFON 69 18 44 51 WWW halden-begravelse.no INNEHAVER Jostein Lie</p> <p>ALLTID HER FOR DEG</p>	<p>Glassmester'n OSKAR HANSEN</p> <p>GLASSMESTERI OG RAMMEFORRETNING</p> <p>Oscarsgt. 14 Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)</p>	<p>AF Bygg Østfold Tlf. 911 33 400</p>	<p>JENSEN & SCHEELE</p> <p>SELENIA HENAIWA HIRAIWA MOTORS jensen-scheele.no – først og fremst service</p> <p>Vestgårdsveien 1–5 – Postboks 1080, 1787 Berg Telefon 69 21 35 00 – www.jensen-scheele.no</p>	<p>Monter</p> <p>Monter Halden Walkersgt 1 (Hovleriet) Tlf 46895000</p> <p>Åpningstider: Mandag–fredag: 07.00–17.00 Lørdag: 09.00–15.00</p>		
<p>Bademiljø</p> <p>Kolås Eftf. AS Autorisert rørlegger Nedre Bankegate 34, 1771 Halden Tlf 69 19 07 00</p>	<p>BERGSTRØM Kjøtt og delikatesser</p> <p>Tlf. 69 18 56 20 Velkommen til butikkutsalg vårt på Tista senter.</p> <p>www.bergstromkjott.no</p>	<p>ERLING GRIMSRUD AS Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60 • Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling www.erling-grimsrud.no</p>	<p>Vi kjører for deg!</p> <p>Ta kontakt på Tlf: 69 13 77 00 eller e-post: travel.ostfold@nettbus.no</p> <p>nettbus nettbus.no</p>	<p>Interflora Kildebo Blomster</p> <p>Fisketorget 2 Tlf 69 18 14 10 www.kildeboblomster.no</p>	<p>HØK KRO - MOTELL</p> <p>Kafeteria – Selskapslokaler Catering – Motell – Hytter</p> <p>Tlf 69 16 80 00 www.hokkro.no • post@hokkro.no</p>	<p>Børkes Bakeri – baker byens beste brød</p> <p>Skippergata 14 Tlf. 69 18 13 72</p>	<p>SpareBank ØSTFOLD- AKERSHUS</p>	<p>Vi hjelper deg i gang med ditt prosjekt. Kom innom for en hyggelig fagprat.</p> <p>BYGGERIET Byggeriet LA Bygg Sæbakkeveien 1 (Sørlietfeltet) Tlf 476 55 222</p>	<p>HLS transport HALDEN LASTEBILSENTRAL SA</p> <p>Svinesundsveien 337 1789 Berg i Østfold Tlf 69 19 55 50</p>	<p>STANSEFORMFABRIKKEN</p> <p>STANSEFORMER av høyeste kvalitet</p> <p>Konstruksjon på DAK, stanseriis og matriser Laserskærne stanser og renseverktøy Utskjæring av prøve-esker Ildveien 66, 1769 Halden Tlf 69 17 52 20</p>

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraadet@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00–14.00
tirsdag–fredag, (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30
Fax 69 17 95 31

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonsleder
Torild Hauge
924 08 791 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård
Knut Skram
913 93 921

Idd menighetskontor:

Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 65

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjølstøl
415 80 269/69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465/69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Ragna Ristesund Hult
934 91 954/69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsådal
951 06 257/69 17 95 54
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjølstøl
415 80 269/69 17 95 69

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054/69 17 95 51
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894/69 17 95 64
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130/69 17 95 62
Kantor Marie Håkensen
467 81 696
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894/69 17 95 64
Kirketjener Øystein Jansen
902 89 122
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397

Rokke kirke:

Sogneprest Halvor Gregersen
905 50 329/69 17 95 52
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Morten Lager
907 53 131

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068/69 17 95 50
Kapellan Martin Lund
970 62 446/69 17 95 68
Kantor Rana Ahmadvova
486 03 807
Kirketjener
Ole Johannes Solberg
954 64 621

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327/69 17 95 60
Kapellan Martin Lund
970 62 446/69 17 95 68
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin W. Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327/69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Svein de Flon
481 85 940

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068/69 17 95 50
Kantor Rana Ahmadvova
486 03 807
Kirketjener Venche Solberg
907 89 361

Ordet er ditt

Terje Nohr

Gledessprederne

Er du muligens en av dem? En av dem som sprer glede rundt seg?

«Ja, jeg håper da det», sier du antagelig, «selv om det ikke alltid er like lett».

Gledessprederne på Normisjonshuset klarer det.

Med sine personligheter og ekte omtanke for hverandre, klarer de det. I tillegg favner de oss andre som er tilhørere.

Du visste kanskje ikke at glede som spres er smittsomt. Den setter seg fast i deg og gjør noe med deg. Du blir grepet av den og leter etter hvordan du kan dele den videre som du deler innlegg på facebook. Bare med den forskjell at varmen ikke følger med på samme måte i delingen på facebook. Direkte kontakt er viktig for meg.

Jeg liker Gledessprederne.

Hva Gledessprederne er?

Jo, de er en gruppe ungdommer og voksne med litt andre behov enn de fleste av oss og som møtes på Nordmisjonshuset i Halden. Nå under ledelse av diakon Hilde Finsådal og organist Jan Erik Nordheim og med mange entusiastisk deltagelse i et samlende arbeide for gruppens ve og vel og indre autonomi, med et kristent samfunns bakteppe.

Det viktigste er å virke sammen i felleskap. Alle og enhver bidrar. Noen kan noe bedre enn andre, men alle kan noe. Det tror gruppen på og støtter hver enkelt i det bidraget som den enkelte byr på. Mest av alt byr de på seg selv og gleden av å framføre i felleskap. De spiller hverandre gode og gleder seg over hverandres

følte suksess. De blomstrer i fellesskap.

Men hvem er de egentlig, Gledessprederne?

De er som deg og meg, men de evner, i større grad enn de fleste, å akseptere hverandre som mennesker, glede seg over andres prestasjoner og fryde seg over hva de får til i fellesskap. La oss ikke undervurdere bistandsytternes rolle i dette. Foreldre og andre bidrar i gleden av å se deltagerens inspirerende glede.

Gledessprederne fyller kirkene i Halden der de deltar med sine konserter. Gledesbudskapet er tydelig. De gir av seg selv til alle framøtte dit de kommer, enten det er i Asak, Berg, Prestebakke eller andre steder. De framfører et ekte gledesbudskap som er en utfordring til alle oss andre. Rett på sak og helt ekte. Benkeradene er fulle.

Det er hva dagens «sorterigssamfunn» kan tenke seg, på litt sikt, å fjerne helt. Du bør ikke tvile på at samfunnet vårt blir fattigere uten dette mangfoldet.

Det finnes så mye læring å hente blant Gledessprederne og flere, som dagens samfunn trenger, men tilsynelatende ikke evner å stoppe opp for å ta inn over seg.

Tankegangen stopper ikke ved utviklingshemmede (hvem nå som er det?) men favner de fleste av oss i en eller annen fjern eller nær livssituasjon.

For 20 år siden i år besteg vår datter Ina talerstolen på Halden torg og framførte talen «til Fedrenes minne»

under 17. mai feiringen og i forlengelsen av barnetoget. (I og for seg passet «Fedrenes minne» godt, siden hun er en av etterkommerne etter prost i Berg kirke og eidsvoldsmann Peder Ulrik Magnus Hount.) For 20 år siden gikk utpeking av taler på rundgang mellom ungdomsskolene og rektor gjorde sitt valg. Muligens etter en lærers innspill om måter å tenke inkludering på og hvilken effekt dette kunne gi utover styrking av talerens ego. Det ble en begivenhetsrik dag for en 15 år gammel utviklingshemmet ungdomsskoleelev, og det ble det for meg også, som normalt nervøs pappa. Ina var ikke nervøs. Hun framførte talen sin som den naturligste ting av verden og ble stående da musikken spilte opp og under hele sangen etterpå.

Hadde jeg turt å holde den talen foran et stappfullt torg? Tja.

Hadde du turt å holde den talen? Tja på deg også? Eller kan hende til og med nei, hos noen.

Den dagen ble en grense flyttet for Ina. Bevisstheten om at hun kan og mestrer.

Det er ganske mange i kirken når Gledessprederne er på besøk. Prestebakke er praktisk talt fullsatt slik Berg kirke også er.

Asak har, som tidligere, få plasser ledig når proesen går opp midtgangen for å gjøre klart til kveldsgudstjeneste under mottoet «Møtested kirken», en tirsdag kveld i april. Gledessprederne skal synge. Synge som bare

Gledessprederne kan, – med applaus fra benkene.

Presten denne kvelden er Tor Ivar Torgauten og Reidar Finsådal. Det blir nattverd, med hjelpere fra Gledessprederne, forteller programmet. Jan Erik Nordheim leder korsangen i kjent stil, og etter gudstjenesten inviteres det til kirkekaffe

I kveld skal «De fem tegns bønn» forene forsamlingen og en tidligere 17. mai-taler skal lese den fra talerstolen. Menigheten responderer med å vise de fem tegnene i tur og orden mens Ina leser:

De fem tegns bønn:

Du Herre over himmel og jord, kom til oss.

Fyll oss med din kjærlighet.

Vær hos oss.

Du elsker oss, slik Jesus har vist oss.

Tilgi oss for Jesu skyld.

Hjelp oss å elske hverandre, slik du har elsket oss.

Ta våre hender i dine sterke hender.

Led oss på din gode vei.

Gi oss hjelp til å tro og leve som dine barn.

Vi ber for vår familie.

Vi ber for våre venner.

Vær du med alle som lider og alle ensomme.

Herre vi vil tro på deg.

Velsign du oss alle.

Amen.

GRIMSRUD
- en del av GGgruppen

INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG
UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSSARBEIDER

Tlf 69 21 64 20
www.leifgrimsrud.no

Bakkens Auto A/S
AUTORISERT VERKSTED
Periodisk kjøretøykontroll
Service, oppretting, lakkering
Tlf. 69 19 61 80
Fax 69 19 61 09
Kleppervn. 1793 Tistedal

HALDEN
TAXI

TLF. 69 21 32 00

banda

Gerd Holm's Eff. AS
Bandagisten Hilde Fosdahl
Storgt. 10
ved Berg Sparebank
Tlf. 69 18 12 88

GODKJENT LEVERANDØR
AV HELSE- OG SYKEARTIKLER

comfort
Rørleggeren i nærheten

E. JØRGENSEN A/S

Tlf 69 17 86 14
www.f-jorgensen.no

Kynningsrud

www.kynningsrud.no

Wave

BÅT-HOLM AS

Vi satser på service

DATASERVICE
.NET

Når det gjelder IT og økonomi

REGNSKAPSSERVICE

KIWI
minipris
BRØDLØS

Tlf 69 17 20 37

GULLSMED

Ottar
Linde-Nielsen a/s

Tlf 69 17 60 62

LINDHAUGEN
MASKINREPRENØR
& ANLEGGSGARTNERFIRMA

Løkkevikveien 3, 1747 Skjeberg
Tlf 69 18 76 00
www.lindhaugen.no
Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg

BOKJENT FOR MÅNDRÅRBEIT